

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen, 13 mei 2019
Ons kenmerk 16/5.8/2019001061
Behandeld door de heer K. Filipkowski (0592) 36 58 29
Onderwerp: Beantwoording technische vragen over de Jaarstukken 2018

Geachte voorzitter/leden,

Voorafgaand aan de behandeling van de Jaarstukken 2018 zijn de Statenfracties in de gelegenheid gesteld om schriftelijk financieel-technische vragen over de Jaarstukken 2018 te stellen. Door de fracties van D66, VVD, SP, GroenLinks en Partij voor de dieren is daarvan gebruik gemaakt.

Hierbij treft u de beantwoording aan van de technische vragen die zijn gesteld zijn over de Jaarstukken 2018.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

W.F. Brenkman MSc,
provinciesecretaris

Bijlage Beantwoording technische vragen Jaarstukken 2018
wa/coll.

Beantwoording technische vragen Jaarstukken 2018

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
D66	1	Kerngegevens aantal huishoudens en woningvoorraad, zou een overschot van 5824 woningen zijn. Waar bestaat het overschot uit? Is dit in specifieke plaatsen?	Deze conclusie klopt. Een reguliere leegstand van ongeveer 2% van de woningvoorraad is de gemiddelde frictieleegstand: de periode dat woningen worden ge- en verkocht. Daarnaast staan met name in Zuidoost Drenthe en in landelijke gebieden woningen soms langer te koop dan het landelijk gemiddelde. De leegstand per woning en plaats is niet exact bekend.
D66	2	Blz. 15 investeringsagenda, ijsbaan Hoogeveen 5 mln. gerealiseerd in 2017? Is het bedrag uitgekeerd? En wat is de stand van zaken?	Nee, dit bedrag is niet uitgekeerd. De gemeente Hoogeveen bereidt de plannen voor en is bezig met de aanbesteding van de ijsbaan in combinatie met een nieuw zwembad. De gemeente Hoogeveen houdt ons op de hoogte van ontwikkelingen. Een verzoek voor verruiming van de realisatiedatum is door ons niet ontvangen.
D66	3	Blz. 28 1.4 zichtbaar door klantgericht en toegankelijk handelen vermeld N.V.T. Moet dit nog ingevuld worden?	"Niet van toepassing" betekent hier dat ten tijde van het opstellen van de jaarstukken geen relevante ontwikkelingen met betrekking tot de desbetreffende beleidsopgave waren.
D66	4	Blz. 34 e.a. Streven in 2018 50-75% aangesloten op breedband. Blz. 36 vermeld dat er 35 % gerealiseerd is. Project afgesloten per 31-12-2018. In 2019 worden er nog projecten gerealiseerd. Blz. 50 staat in 2019 in de witte gebieden breedband beschikbaar. Hoeveel procent is dan gerealiseerd in 2019 en worden hier nog financiële effecten van verwacht?	Het project is nog niet volledig afgesloten. De Uitvoeringsregeling aanleg breedband is per 31 december 2018 beëindigd. De breedbandinitiatieven konden tot en met 31 december 2018 een (pro forma) financieringsaanvraag indienen. Hiervan heeft één initiatief gebruik gemaakt. Zij hebben tot 1 juli 2019 de gelegenheid om de aanvraag definitief in te dienen. Deze aanvraag past nog binnen het programmabudget breedband (Reserve opvang revolverend financieren). Ruim de helft van de initiatieven is geheel of gedeeltelijk klaar met de aanleg. De verwachting is dat in de resterende gemeenten de schop in 2019 in de grond is gezet en dat er daarmee zicht op is dat nagenoeg alle witte adressen in Drenthe in 2020 de beschikking hebben over snel internet.
D66	5	Vrijtijdseconomie 2016-2019 economisch effect € 100 miljoen en 1500 extra banen. Blz 37 3.4. Vermeld 3.4% stijging, wat is het absolute aantal?	In 2015 waren er 20.285 personen en in 2017 in totaal 20.975 personen werkzaam in de vrijetijdseconomie in de provincie Drenthe. Dat is een stijging van 3,4%. In 2017 bedroeg de totale werkgelegenheid in alle sectoren in Drenthe circa 215.780 werkzame personen. (Bron: Ecorys, trendrapport "Toerisme in Drenthe

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
		Hoeveel mensen zijn er nu werkzaam in de vrijetijdseconomie en hoe worden die geteld?	wordt internationaler", november 2018. (Ecorys maakt een tweejaarlijks trendrapport met vergelijkbare meetmethoden). De cijfers over 2019 zullen in het volgend rapport worden opgenomen.
D66	6	Blz. 39 knelpunten, zijn er geen knelpunten bij programma Economisch Drenthe? Terwijl er wel 11 beleidsopgaven aandacht vereisen en 2 noodzakelijke bijsturing (pag. 40). Realisatie groene economische agenda wordt in 1e helft 2019 openbaar. Is dit al gebeurd? Zo niet wanneer te verwachten?	In 2018 zijn bijna 100 resultaten benoemd waarvan het overgrote deel gerealiseerd is of heeft een acceptabele uitkomst opgeleverd. Slechts in twee gevallen is het resultaat niet bereikt. In 2018 is een traject in gang gezet om te komen tot een Drentse agenda voor de procesindustrie. Het is een agenda voor en door de Drentse procesindustrie en zal naar verwachting rond de zomer afgerond zijn. De uitkomsten van deze agenda zullen vervolgens de basis vormen voor de groene dimensie binnen de nog op te stellen nieuwe economische beleidsagenda.
D66	7	Blz. 47 Circulair/biobased inkopen krijgt wel steeds meer aandacht binnen het provinciehuis, maar er is geen sprake van een structurele inbedding in onze organisatie. Wordt hier nog beleid op ontwikkeld?	GS heeft in mei 2018 ingestemd met de Roadmap Circulair Drenthe 2050. Één van de lijnen daarin betrof circulaire inkoop. In de roadmap is de ambitie uitgesproken dat 20% van onze inkoopuitvragen in 2020 circulair zijn. Hoe wij dat gaan bereiken wordt aan de hand van kleine pilots onderzocht. Daarnaast is binnen het provinciehuis concernbreed een "Bijeenkomst Organisatiestrategie voor duurzaamheid" georganiseerd, waarin de vraag centraal stond hoe duurzaamheid (uitwerkingen zijn onder meer biobased en circulair) structureel ingebed kan worden binnen onze organisatie. Aangezien het hier gaat om een meerjarenaanpak voor de organisatie is het aan het nieuwe college van GS om daar haar eventuele ambities aan te verbinden. Inkoop is aangehaakt bij deze organisatiestrategie.
D66	8	Blz. 54 klimaatakkoord, actieplan 2019. Wanneer mogen we het Drentse actieplan verwachten?	Onduidelijk is op welk actieplan wordt bedoeld. In 2019 wordt nog gewerkt aan de verdere uitvoering van de Energieagenda 2016-2020. In de loop van dit jaar zal op basis van het collegeprogramma een nieuwe energieagenda voor de komende bestuursperiode worden opgesteld, waarin ook de uitwerking van het klimaatakkoord zal worden verwerkt.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
D66	9	Blz. 73 3.6 zonnepanelen Spaarsluis dekking niet mogelijk uit budget groot onderhoud. Zijn daarmee de zonnepanelen vervallen? Zo ja, waarom is er niet gekeken naar realisatie vanuit een ander budget?	Er wordt momenteel gezocht naar dekking uit een ander budget.
D66	10	Blz 84 water, punt van aandacht blijft ecologische waterkwaliteit. Welke acties zijn ondernomen?	De voorgenomen maatregelen voor de Kaderrichtlijn Water, zoals de aanleg van natuurvriendelijke oevers en hermeanderen van beken, wordt volgens planning door de waterschappen uitgevoerd. De maatregelen zijn tevens opgenomen in het Programma Natuurlijk Platteland zodat water- en natuurdoelen elkaar versterken. Daarnaast wordt in kader van het Deltaplan Agrarisch Waterbeheer projecten gestimuleerd gericht op het verminderen van de diffuse belasting van het grond- en oppervlaktewater.
D66	11	2018 een boost geven aan stimuleringsregeling vervangen asbestsanering in combinatie met energiebesparende maatregelen. Wat is het effect tot nu toe geweest? En hoeveel hebben gebruik gemaakt van de stimuleringsregeling?	In de monitoringstool van de Asbestdakenkaart komt naar voren dat er in 2018 ruim 34 ha aan daken is gesaneerd. 70 eigenaren hebben een aanvraag voor lening ingediend voor in totaal 6 ha. Dit varieert van 75 m2 tot 4.900 m2. Er is in 2018 in totaal voor € 1,6 miljoen aan leningen verleend, terwijl er daarbovenop nog voor € 360.000,- aan aanvragen in 2018 is ingediend die in 2019 zullen worden beschikt. Het is niet aan te geven waar asbestsanering is gecombineerd met isolatiemaatregelen in de dakconstructie.
D66	12	Blz. 96 project bezem door middelenkast. 444 agrariërs hadden 11.000 kilo gewasbeschermingsmiddelen die niet meer gebruikt mogen worden. Hoe dit te interpreteren? Was dit eenmalige actie?	Het gaat hierbij om ingezamelde middelen die niet meer gebruikt worden (dit zijn niet per definitie verboden middelen). Deze actie is in 2008 uitgevoerd en in 2016 herhaald. Provincie Drenthe en de WMD hebben de problemen rondom de inzameling van verouderde middelen landelijk aangekaart bij onder andere de verantwoordelijk ministeries (LNV en I&W). Momenteel wordt door de partijen gewerkt aan een beter landelijk inzamelsysteem, zodat "bezemacties" niet meer nodig zijn.
D66	13	Blz. 98 Beleidsopgave 4.3 vermeld niet van toepassing. Maar op pagina 99 zien we een lasten overschrijding van 1.8 miljoen grondwater voldoet aan kaderrichtlijn water. Moet n.v.t. Nog ingevuld worden?	N.v.t. wordt niet alsnog ingevuld. Onder dat kopje worden beleidsontwikkelingen opgenomen die op het moment van opstellen van de jaarrekening nog niet bij uw Staten bekend zijn.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
D66	14	Blz. 117 elke bibliotheek € 100.000,- onder voorwaarde niet bezuinigen op eigen gemeentelijke bijdrage. Wat betekent dit voor de gemeente Emmen die de bibliotheek een bezuiniging van € 250.000,- heeft opgelegd?	Bij de realisatie van de cultuurnota 2021-2024 wordt gekeken in hoeverre gemeenten hun eigen bijdrage in 2019 en 2020 voor bibliotheken op peil hebben gehouden (ten opzichte van 2018). Als er bezuinigingen hebben plaatsgevonden, zal mogelijk aan uw Staten geadviseerd worden de middelen niet opnieuw te verstrekken. Met de gemeente Emmen zal na bekendmaking van de definitieve bezuiniging overleg gevoerd worden om de mogelijke gevolgen van de bezuiniging in 2020 te bespreken.
D66	15	Blz. 174 risicoreserve NOM bijstellen i.v.m. waardedaling. Bij de presentatie van de jaarrekening is gemeld dat er nog bijstelling zal plaatsvinden vanwege toevoeging van de NOM. Wat is hiervoor verklaring? NOM presenteerde een goed resultaat over 2018, hoe moeten we dit beoordelen?	<p>Omdat de definitieve jaarstukken van de NOM pas in een laat stadium van ons jaarrekeningtraject beschikbaar zijn gekomen (op 26 april), hebben wij de uiteindelijke waardedaling van het aandelenkapitaal niet meer in onze definitieve jaarstukken kunnen verwerken, en is op een eerder moment op basis van conceptcijfers van de NOM een inschatting gemaakt van de waardering. Toen de definitieve Jaarrekening 2018 door de NOM is vastgesteld en het verschil met de eerder inschatting berekend kon worden is dat verschil als ongecorrigeerd controleverschil door de accountant opgenomen in het verslag van bevindingen. Dit is ook bij de andere provincies op deze wijze verwerkt. De correctie naar de daadwerkelijke waarde van het aandelenkapitaal per 31 december 2018 zal in 2019 worden doorgevoerd. Het gaat om een bedrag van € 555.000,- waarmee de voorziening zal worden verlaagd en waarbij voorgesteld zal worden om dit bedrag toe te voegen aan de Risicoreserve van waaruit ook de afwaardering is gedekt.</p> <p>Het resultaat van de NOM draagt bij aan de waardering, maar het overgrote deel van de waardering van de NOM is gebaseerd op de stille reserves van de NOM. Dat is het verschil tussen de marktwaarde van de aandelen van bedrijven waarin de NOM participeert en de boekwaarde van die aandelen op de balans van de NOM. De stille reserve mutatie staat los van het behaalde exploitatieresultaat van de NOM. De waardering is verlaagd, omdat met name de stille reserve lager is geworden, ten opzichte van 2017.</p>
D66	16	Blz. 187 Leningen en garanties, zijn er ook betalingsachterstanden op de verstrekte leningen?	Bij twee leningen zijn achterstanden op betalen: Bio Hartlief Stichting en Energy Challenges.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
D66	17	Blz. 189 lening gemeente Emmen, DPE next. Verloopt aflossing volgens afspraken? In het overzicht leningen blz. 191-192 staat deze lening niet vermeld, wat is de reden van het niet vermelden van deze lening?	De pagina's 191-192 betreffen alleen leningen waarvoor stortingen zijn gedaan in de reserve voor het opvangen van risico's. Aan deze lening waren naar verwachting geen risico's verbonden. Inmiddels is de lening door de gemeente Emmen volledig afgelost.
D66	18	Blz. 230 Energy Challenges kan niet aan financiële verplichtingen voldoen. Wanneer is geconstateerd dat Energy Challenges niet meer aan zijn verplichtingen kon voldoen en wanneer is de Staten daarover geïnformeerd?	Meerdere partijen hebben hierover vragen gesteld. De volledige tekst en uitleg is te vinden in onze brief van 26 maart 2019 met kenmerk 13/5.1/2019000822, waarin wij u vragen wensen en bedenkingen te uiten met betrekking tot ons voorstellen om kwijtschelding te verlenen. Deze brief staat op uw lijst met ingekomen stukken van de algemene commissievergadering van 15 mei 2019.
Groen-Links	19	Op pagina 9 van de jaarstukken onder Programma 3 - Verbetering spoor Zwolle-Coevorden en Emmen staat een nadeel beschreven. Verderop in de stukken staat ook beschreven dat dit een onderbesteding is geweest en dus een voordeel oplevert. Is dit een kwestie van een verkeerde letter of een plus bedrag dat min hoort te zijn?	Op bladzijde 9 Staat foutief een N(adeel). Het betreft hier een V(oordeel). Deze fout zullen wij herstellen in de digitale versie van de jaarstukken.
VVD	20	Pag. 23 Flexnotities, feitenoverzichten en statenmemo's ..... Wat is de oorzaak van de vertraging en heeft deze vertraging gevolgen, zo ja, welke? Kennisbanken met actuele achtergrondinformatie..... Op welk onderdeel is aandacht vereist? Zijn de kennisbanken vertraagd? Zo ja, wat is de oorzaak	Flexnotities verschijnen op verzoek van de fracties; één fractie heeft een dergelijk verzoek gedaan. Aan dat verzoek is tijdig voldaan (per abuis is dit als aandachtspunt gemarkeerd). Statenleden maken nog weinig gebruik van de kennisbanken. Dit is een aandachtspunt, gezocht wordt naar mogelijkheden om de toegang te vergroten.
VVD	21	Pag. 26 171501 Drenthe beschikt over een sterke lobby..... Waarom scoort Drenthe met afstand het slechtst op het gebied van binnenhalen van Europese subsidies? Zie ook artikel Binnenlands Bestuur via link:	In het overzicht van Binnenlands Bestuur ontbreekt voor Drenthe, als enige, de bijdrage vanuit het POP-programma. Indien die bijdrage wel was verwerkt dan komt de EU-bijdrage voor Drenthe uit op circa € 63 miljoen (in plaats van € 49,5 miljoen). Daarmee scoort Drenthe in lijn met de andere vergelijkbaar grote provincies.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
		https://www.binnenlandsbestuur.nl/financien/nieuws/ruim-helft-eu-subsidies-naar-randstad.9613198.lynkx	Overigens heeft het binnenhalen van EU-middelen niet direct met lobby te maken maar veel meer met het aanbod van projecten die een beroep kunnen doen op deze EU-middelen. De relatie lobby en EU-middelen zit veel meer op programma niveau. Momenteel zijn we als Noord-Nederland druk aan het lobbyen voor de nieuwe programmaperiode vanaf 2020.
VVD	22	<p>Pag. 44</p> <p>1. Internet of things..... Uitrol nog niet volledig door knelpunten etc. Vraag: Wanneer is de uitrol voltooid?</p> <p>2. Actieprogramma MKB vriendelijke gemeenten..... "Daarom is er geen rol meer voor de provincie". Waarom dan gele uitroepstekens en welke aandacht is dan nog vereist?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. De uitrol is onlangs voltooid. 2. Omdat de gemeenten dit zelf oppakken is de rol van de provincie beperkter dan bij de begroting 2018 werd aangenomen.
VVD	23	<p>Pag 47</p> <p>Het aandeel van het Drentse MKB in de MKB-regelingen van SNN is redelijk te noemen. Het Drentse aandeel is bijna 25% en daarmee in verhouding met het aantal Drentse bedrijven ten opzichte van geheel Noord-Nederland. In samenwerking met SNN, intermediaire organisaties blijven we actief richting het MKB om hen te blijven stimuleren gebruik te maken van de SNN-regelingen. Vraag: Is duidelijk waarom Drentse ondernemers maar matige interesse hebben in de SNN-subsidies?</p>	Wij zijn van mening dat interesse van Drents MKB in SNN-regeling voldoende is maar altijd meer en beter kan. Samen met SNN, IBDO en andere partners wordt er continu gewerkt aan de bekendheid van de regelingen. Het is en blijft een eigen verantwoordelijkheid van bedrijven om al dan niet subsidies aan te vragen voor nieuwe plannen en investeringen. Overigens blijkt ook uit studies van de RUG dat het Drentse MKB qua innovatie-ontwikkelingen vergelijkbaar is met de buurprovincies Groningen en Fryslân.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
VVD	24	<p>Pag. 50</p> <p>In samenwerking met het bedrijfsleven, gemeenten, universiteiten en hogescholen onderzoeken wij wat nodig is om hoger opgeleide studenten te behouden voor de regio. Op dit moment wordt een aantal onderzoeken uitgevoerd. De resultaten worden in 2019 verwacht.</p> <p>Vraag: Wat voor onderzoeken zijn dit en wanneer worden de uitkomsten verwacht?</p>	<p>Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het onderzoek 'Talent in de Regio' van de Rijksuniversiteit Groningen. De eerste tussenresultaten worden eind 2019 verwacht. Doelstelling van 'Talent in de Regio' is het werven, opleiden, behouden en ontwikkelen van talent om</p> <p>(a) op de korte termijn aan de vraagbehoefte te kunnen voldoen en</p> <p>(b) op de lange termijn te anticiperen op structurele veranderingen op de arbeidsmarkt en</p> <p>(c) innovatie in economische activiteiten aan te jagen en te implementeren in speerpuntsectoren als de Zorg (Healthy Ageing), Energie en Digital Society.</p>
VVD	25	<p>Pag. 52</p> <p>Beleidsopgave 2.5 versterken van de vrijetijdseconomie</p> <p>"Er zijn geen nieuwe dagattracties gerealiseerd. Wij zijn afhankelijk van initiatiefnemers. Projecten komen niet uit het reguliere Drentse netwerk. In 2019 wordt daarom marktonderzoek verricht."</p> <p>Vraag: Waar wordt onderzoek naar gedaan? Wat moet dit onderzoek opleveren?</p>	<p>In 2019 zal nader onderzoek gedaan worden naar realisatie van mogelijke plannen voor nieuwe dagattracties via verschillende invalshoeken. Er wordt actief gezocht naar mogelijke investeerders op basis van concrete projectvoorstellen en plannen en naar ontwikkeling van zogenaamde hot spots (gebieden, waar al een aantrekkelijk aanbod bestaat, maar waar aanvulling van dagattracties in combinatie met verblijfsaccommodaties een samenhangende toeristische bestemming tot stand brengt).</p>
VVD	26	<p>Pag. 59</p> <p>Proceskosten Economie</p> <p>In 2018 is € 68.614 meer uitgegeven aan proceskosten dan begroot. Het werken in de hedendaagse netwerkeconomie brengt hogere kosten met zich mee.</p> <p>Vraag: Wat wordt hiermee precies bedoeld?</p>	<p>De Drentse economie draait op volle toeren. Dat betekent veel meer activiteiten, plannen en initiatieven. Als provincie proberen we daar waar nodig in te ondersteunen. In 2018 hebben wij bijvoorbeeld bijgedragen in de opzet van het Chemport Cluster Emmen/Delfzijl.</p>
VVD	27	<p>Pag. 59</p> <p>Vierkant voor werk</p> <p>Voor Vierkant voor Werk/bedrijvenregeling (ook wel: Dutch TechZone) is er sprake van een lichte overschrijding van het budget. Het gaat om een bedrag € 68.259.</p> <p>Deze wordt veroorzaakt door iets hogere uitvoeringskosten</p>	<p>Het gaat hierbij om een subsidieregeling met een meerjarig karakter, waarbij enige verschuiving kan optreden tussen de jaarschijven. De totaal door SNN verantwoorde uitvoeringskosten met betrekking tot deze regeling zijn niet overschreden. Van het totaal voor deze regeling beschikbaar gestelde budget voor de uitvoeringskosten resteert per 31 december 2018 nog een bedrag van € 332.000,--.</p>

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
		van SNN. Vraag: Wat veroorzaakt die hogere uitvoeringskosten?	
VVD	28	Pag. 60 Beleidsopgave 2.5: Ontwikkelen van nieuwe dagattracties als onderdeel van de Acquisitiestrategie Drenthe. Er zijn echter geen nieuwe dagattracties gerealiseerd. Uit het budget Structuurversterking recreatie en (zorg)toerisme is een bedrag van € 165.000,- niet besteed. Dit is o.a. vanwege het uitblijven van een functionaris voor acquisitie waarmee initiatieven om te komen tot nieuwe dagattracties in Drenthe worden gefaciliteerd. Vraag: Wat is er gedaan om nieuwe partijen te verleiden en waarom is de vacature voor een accountmanager niet ingevuld?	Zie ook vraag 25. De vacature kon niet intern of extern worden ingevuld, waardoor er nu gekozen is voor een andere constructie, namelijk het knippen van de activiteiten van de acquisiteur in onderdelen, die in combinatie van interne/externe opdrachten worden uitgevoerd. De opdracht is ondertussen gegund en er is met de opdracht begonnen.
VVD	29	Pag. 122 Beleidsopgave 6.1 cultuur speelt een belangrijke rol in economische en ruimtelijke ontwikkelingen. "Per februari 2019 is de Cultuurmonitor 2017 in definitieve versie beschikbaar. De monitor is in 2018 voor het eerst uitgevoerd door Berenschot." Vraag: is de cultuurmonitor 2018 al beschikbaar? Kunnen wij die dan ontvangen? En wat heeft deze aan inzichten opgeleverd? Wordt het cultuurbeleid erdoor bijgesteld?	De eerste editie van de Cultuurmonitor (2017) is afgelopen week toegestuurd aan uw Staten. De Cultuurmonitor 2018 zal uiterlijk december 2019 worden aangeboden aan uw Staten. De monitor geeft een overzicht van 27 provinciaal gesubsidieerde instellingen. Uitgangspunt voor de cultuurnota en de monitor zijn de vier waarden van cultuur: intrinsiek, maatschappelijk, economisch en ruimtelijk. Aan de hand van bijvoorbeeld bezoekersaantallen, activiteiten en werkgelegenheidscijfers wordt het effect van het provinciaal cultuurbeleid inzichtelijk gemaakt. Deze inzichten gebruiken wij als input voor de nieuwe Cultuurnota 2021-2024.
VVD	30	Pag. 274 In de jaarrekening maar ook in de toelichting op de beleidsbrief statenstuk 2019-878, blz. 1 van de toelichting wordt gemeld dat een verlies op een financiering (Stichting Energy Challenges) wordt voorzien. 1. Er zit een verschil tussen de genoemde bedragen, lijkt me	Zie antwoord op vraag 18. In de tabel op pag. 274 is weergegeven dat voor € 25.000,- is gefactureerd en dat het restant onder dubieuze debiteuren is geschaard in de kolom 'afwaardering'. In de tabel is dit onder de kolom 'afwaardering' geplaatst omdat in het model op pagina 274 geen ruimte biedt aan dubieuze debiteuren. De gefactureerde € 25.000,- betreft eveneens een niet te innen bedrag. Tezamen is dit € 372.500,-.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
		niet correct. 2. Ware het niet beter deze info vertrouwelijk te houden?	
SP	31	Op blz. 337 staat overhevelingen van budgetten naar 2018 dat moet gecorrigeerd worden in 2019.	Dat klopt, dit moet 2019 zijn. Deze fout zullen we herstellen in de digitale versie van de jaarstukken.
SP	32	Op blz. 340 Stelpost Interbestuurlijk Programma 2.228.624,--. Het is geen afgerond bedrag en daarom vragen we ons af of dit een berekening is van het extra geld van het Rijk voor de aanpak van de gezamenlijke maatschappelijke problemen die binnen dat programma zijn omschreven? Klopt dat?	De stelpost Interbestuurlijk Programma bevat feitelijk het berekende effect van de wijziging van de normeringssystematiek op de algemene uitkering eind 2018. Het berekende verschil is niet afgerond, maar dat had best gekund. Er is overigens geen direct verband gelegd tussen de extra middelen en het IBP. Er is dus geen sprake van door het Rijk geormerkte middelen.
SP	33	Hoeveel Rijksgeld hebben we in 2018 gekregen voor de uitvoering van het IBP? Is dat structureel?	Wij hebben geen als zodanig geormerkte rijksmiddelen gekregen voor de uitvoering van het IBP. In 2018 is de methode voor de normeringssystematiek op onderdelen gewijzigd. Dat heeft op dat moment tot een iets verhoogde algemene uitkering geleid. Die verhoging is al weer voor een deel "verdamp" en dat dreigt voor een verder deel te gebeuren door het achterblijven van de rijksuitgaven bij de rijksbegroting.
SP	34	Hoeveel van dit geld, waarvan 0 euro is gebruikt in 2018, zit in de overhevelingsvoorstellen? Op blz. 159 staat dat deze middelen niet zijn ingezet en daarom kunnen vrijvallen.	Voor niet bestede middelen uit de stelpost IBP zijn geen overhevelingsvoorstellen geformuleerd. Zij maken derhalve deel uit van het rekeningresultaat.
SP	35	Op blz. 272 staat de boekwaarde van GAE op p.m. Wat is de reden waarom de boekwaarde van de aandelen GAE niet bekend is?	Deze aandelen zijn in het verleden als nihil verkregen en hebben daardoor geen boekwaarde.
SP	36	Blz. 144. Biodiversiteit versterken met economische perspectief. Kunt u een voorbeeld geven van een project waarbij de biodiversiteit versterkt wordt en er ook economische perspectief is?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Natuurontwikkeling oude Willem: hierbinnen liggen enkele kleinere campings die ervan profiteren om nu binnen een natuurgebied te liggen en daardoor meer bezoekers krijgen. 2. Schaapskooi Bargerveen: dit leidt tot meer bezoekers en meer klandizie voor veenloopcentrum Schoonebeek. Aantrekkelijkheid wordt ook vergroot door nieuwe horeca, waar een verdienmodel achter zit. 3. Kijkboerderij Onlanden: hier is in natuurterrein een nieuw agrarisch bedrijf gevestigd met vleesvee. Onderdeel van het verdienmodel is dat groepen gebruik kunnen maken van deze unieke locatie.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
SP	37	De lening aan Stichting Energy Challenge is voor 348.000,- afgewaardeerd omdat ze niet aan hun verplichtingen voor rente en aflossing konden voldoen. Wat was de verwachting, bij het verstrekken van de lening, van waaruit deze stichting voldoende externe inkomsten zou kunnen genereren om aan hun verplichtingen te kunnen voldoen?	Zie antwoord op vraag 18 en vraag 30.
SP	38	Blz. 318. N391 aansluiting met N366 (Ter Apel). Wanneer gaat de Provincie Groningen 4,2 miljoen aan ons terugbetalen?	De provincie Groningen moet nog een bijdrage doen ter grootte van € 2.500.000,-. Daarnaast vindt nog een herverdeling van de kosten plaats in het gehele project opwaardering N391 en moet het deelproject Emmerschans nog worden uitgevoerd. Per saldo is het de verwachting dat het gehele project bij afronding sluit binnen de geraamde kosten.
SP	39	Blz. 225. 13 miljoen correctie op de reserve Verkeer en Vervoer. Correctie over 2016 en eerder. Graag aangeven wat 'eerder' concreet betekend. Welke jaren precies?	Het gaat om de toegezegde interne bijdragen in de jaren 2010 tot en met 2016.
SP	40	Doen we het vanaf 2017 wel conform de BBV?	Vanaf het jaar 2017 werden de interne bijdragen aan investeringsprojecten conform het BBV in de jaarrekening verwerkt. Er was alleen onduidelijkheid over hoe om te gaan met bijdragen met betrekking tot de jaren 2010 tot en met 2016.
SP	41	Het saldo van deze reserve schommelt rond de 60 miljoen. Deze reserve is bedoel voor het egaliseren van de kapitaallasten. Hooguit 2 miljoen onttrekking per saldo per jaar. Waar zijn die 60 miljoen nog meer voor beschikbaar?	De reserve Investerings verkeer en vervoer zal van voldoende omvang moeten zijn om de kapitaallasten gedurende de gehele vastgestelde afschrijvingsperiode aan de reserve te kunnen onttrekken. Om de volledige kapitaallasten aan de bestemmingsreserve te kunnen onttrekken, moet het saldo van de bestemmingsreserve gelijk zijn aan de boekwaarde van de desbetreffende activa. Geraamd zijn de onttrekkingen ter dekking van de kapitaallasten met betrekking tot investeringen verkeer en vervoer te weten de investeringsprogramma's 2010-2020 en het nieuw op te stellen Investeringsprogramma Verkeer en Vervoer (IVV) dat beschikbaar is gesteld bij de VJN 2018.
SP	42	Blz. 215 Wat is de reden waarom de cijfers over 2017 van de Vechtdallijnen nog niet bekend zijn?	De vertraging heeft te maken met de toepassing van een indexering voor onder andere loonkosten en brandstof die landelijk wordt vastgesteld door het Samenwerkingsverband van decentrale ov-autoriteiten (DOVA) en de verrekening van de inkomsten uit NS-abonnementen.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
SP	43	Blz. 58 Er was onvoldoende investeringsruimte voor vergroening gebiedsontwikkeling GAE. De SDE-subsidie voor het zonnepark (max. 35 miljoen SDE-subsidie) is wel toegekend. Hoeveel investeringsruimte heeft Goenleven/Zonnepark Energielandgoed Eelde BV nodig?	Of een bedrijf voldoende investeringsvermogen heeft, is vooral een zaak van het bedrijf zelf en is bovendien bedrijfsgevoelige informatie. Voor zover wij deze informatie zouden hebben, zouden wij die om deze reden ook niet kunnen of mogen delen.
SP	44	Heeft Groenleven wel voldoende investeringsruimte voor zonnepark Oranjepoort Emmen?	Zie antwoord op vraag 43.
Partij voor de dieren	45	Als resultaat van 2018 vergeleken wordt met 2017 dan zijn er grote verschillen. Bijvoorbeeld in 2017 vrijwel alles gerealiseerd. Waardoor wordt dit grote verschil veroorzaakt?	Het is onduidelijk wat met deze vraag bedoeld wordt. Als wij naar het aantal gerealiseerde resultaten kijken (groen) en resultaten waarvan de uitkomst acceptabel is (oranje) dan kunnen wij concluderen dat in 2018 1% meer resultaten zijn gerealiseerd dan in 2017.
Partij voor de dieren	46	Wat is de stand van de reserves per programma voor en na de verrekening van het resultaat van 2018?	Dergelijk overzicht is niet in de jaarrekening opgenomen. Op pagina 284 tot en met 287 is een verloopoverzicht van reserves en voorzieningen opgenomen waarin per reserve zichtbaar is wat het saldo voor en na verrekening van het resultaat is.
Partij voor de dieren	47	(Jaarstukken p.5). Wat betekent het 'onderzoek naar 'vrije ruimte''?	Met 'vrije middelen' bedoelen wij financiële middelen waarbij uw Staten op voorstellen van ons zelf kunnen beslissen waarvoor ze worden ingezet. De structurele vrije bestedingsruimte is gering van omvang. Om klaar te zijn voor het opvangen van mogelijke tegenvallers en/of van intensiveringen, wordt er ambtelijk gekeken naar mogelijkheden om de vrije ruimte te vergroten.
Partij voor de dieren	48	Hoe ziet het verplichtingenproces er nu uit en hoe is dit te vereenvoudigen?	Wij zijn continue bezig de inkoop- en administratieve processen te verbeteren. De GS zien erop toe dat dit proces efficiënt wordt uitgevoerd.
Partij voor de dieren	49	(14-15) Investeringsagenda. Waarop is de raming 2019 van de Omgeving luchthaven op gebaseerd?	Voor een deel is het daadwerkelijk besteden van de middelen afhankelijk van de investeringsbereidheid van derden en de mate waarin het aantrekken van andere bronnen succesvol is. Voor projecten waarbij de provincie zelf verantwoordelijk is, bijvoorbeeld de RLS1957, komt raming voort uit het volgen van de provinciale regels voor aanbesteding en inkoop. Uw Staten worden jaarlijks geïnformeerd over verschuivingen in de raming en/of besteding.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
Partij voor de dieren	50	(14-15) Investeringsagenda. Waarop is de raming 2019 Vitale vakantieparken gebaseerd?	De raming is gebaseerd op een Vitaliteitsonderzoek, dat in 2017 is uitgevoerd, waarin de omvang van de problematiek in kaart is gebracht. Op basis hiervan is in samenwerking met alle 12 Drentse gemeenten, het Recreatieschap en de RECRON een meerjarig Actieplan voor de aanpak VVP opgesteld, die financieel vertaald is. Dat is de raming geworden in de investeringsagenda.
Partij voor de dieren	51	(20) Waar worden de knelpunten opgesomd/beschreven (pag. 20 onder de kop is leeg en verder bij ieder programma ook lege alinea)	Er zijn geen knelpunten bij speerpunt 1 gemeld.
Partij voor de dieren	52	(6) Wat is de betekenis van de paarse blokken in het overzicht van de resultaten van programma 1, de rode blokken in de resultaten in programma 3 en zo verder?	De afwijkende kleuren in de kolom Geplande resultaten verwijzen naar de prioriteiten die in het collegeprogramma worden genoemd.
Partij voor de dieren	53	(30) Er wordt voorgesteld om voordeel te bestemmen voor cofinanciering Europa. In hoeverre draagt die bestemming bij aan de kwaliteit van het openbaar bestuur?	Politieke vraag.
Partij voor de dieren	54	(48) 172209. Zijn er nog meer resultaten bekend, bijvoorbeeld het aantal vluchten in 2018 t.o.v. 2017?	Het aantal vliegbewegingen is gestegen met 4.411 (2018; 31.420 in 2017 was dit 27.009). Het aantal medewerkers is gestegen met 8 fte (60 in 2018 en 52 in 2017, afgerond).
Partij voor de dieren	55	(57) Hoe zien de reserves Versterking eco. structuur en Investeringsbijdrage GAE er uit vóór en na de voorgestelde toevoeging aan deze reserves?	Op pagina 284 tot en met 287 is een verloopoverzicht van reserves en voorzieningen opgenomen waarin per reserve zichtbaar is wat het saldo voor en na verrekening van het resultaat is.
Partij voor de dieren	56	(82) Subsidieregeling Vouchers Ik ben Drents Ondernemer: van de 1 miljoen euro is slechts 114.257 euro gebruikt. Is bekend waarom zo weinig van deze subsidieregeling gebruik is gemaakt? Zo ja, wat zijn de oorzaken? Waarom wordt subsidieregeling niet aangepast of stopgezet? Waarom gaat overschot 2018 niet terug naar de Reserve voor algemene doeleinden?	De subsidieregeling Vouchers Ik Ben Drents Ondernemer omvat een budget van € 1.000.000,- bestemd voor een periode van vier jaar (gemiddeld € 250.000,- per jaar). De regeling is pas eind 2018 opengesteld waardoor niet het volledige bedrag is besteed. Ondanks de late openstelling is het een groot succes gebleken. Ook in 2019 maken al veel ondernemers gebruik van de regeling. Het restantbudget is teruggestort in de reserve Regio Specifiek Pakket zodat de dekking van de lasten die samenhangen met de uitvoering van deze regeling gewaarborgd blijft.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
Partij voor de dieren	57	(84) De gereviseerde Omgevingsvisie is vastgesteld. Waar is de publieksvriendelijke versie van deze Omgevingsvisie te vinden?	https://www.provincie.drenthe.nl/onderwerpen/bouwen-wonen/omgevingsvisie/omgevingsvisie/ Voor publieksvriendelijke versie: zie de leeswijzer op de website en ook is hier een informatiefolder te vinden.
Partij voor de dieren	58	(100) 4.03.01 Waardoor zijn er zoveel extra kosten gemaakt m.b.t. onderzoek grondwatersystemen? En waarom wordt voorgesteld dit nadeel te gaan verrekenen met komende budgetten? Zijn dit geen kosten die we in de toekomst meer kunnen verwachten?	In 2018 zijn meerjarige verplichtingen geboekt die voortvloeien uit de openstellingen in het kader van Duurzaam Agrarisch Waterbeheer (DAW). Daarmee volgen wij de systematiek dat bij het toekennen van subsidies de lasten in de exploitatie worden opgenomen op het moment dat de beschikking wordt verstuurd. Bij het plannen van het totaal beschikbare provinciale budget was de jaarlijkse inzet in een ander ritme verdeeld dan nu de realiteit blijkt te zijn.
Partij voor de dieren	59	(101) Er kon geen beroep gedaan worden op aanvragen voor de subsidie Ruimtelijke Kwaliteit. Waarom wordt subsidieregeling niet aangepast of stopgezet? Gaat overschot 2018 terug naar de Reserve voor algemene doeleinden? Zo nee, waarom niet?	Budget Ruimtelijk Kwaliteit is geen subsidieregeling maar een budget dat kan worden aangewend als een bestaande regeling bijvoorbeeld de HRK niet van toepassing is en een bijdrage van de provincie het laatste zetje kan geven aan de gewenste ruimtelijke ontwikkeling. Restant gaat terug naar algemene middelen ic de reserve.
Partij voor de dieren	60	(101) Voor subsidie voor Specifieke Ontwikkelingen zijn onvoldoende aanvragen geweest. Is bekend waarom er onvoldoende aanvragen zijn geweest? Zo ja, wat zijn de oorzaken? Waarom wordt subsidieregeling niet aangepast of stopgezet? Gaat overschot 2018 terug naar de Reserve voor algemene doeleinden? Zo nee, waarom niet?	Het budget Inzet op specifieke ontwikkelingen wordt deels aangewend voor beleidsontwerp zoals de Omgevingsvisie en Drenthe Maakt en ook kunnen gemeenten een beroep doen op een ontwerp bijdrage voor planontwikkeling. Dit laatste is afgelopen jaar minder het geval geweest. Het overschot wordt teruggestort in de Reserve voor algemene doeleinden.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
Partij voor de dieren	61	(104) Bij doelstelling: 175101 Energiebesparing MKB en Industrie: Resultaten gaan over MKB. Zijn er ook resultaten behaald bij 'Industrie'? Zo ja, welke zijn dat? Zo nee, waardoor is dat niet gelukt?	<p>Ja er zijn ook resultaten behaald bij 'Industrie':</p> <ul style="list-style-type: none"> • De industriële bedrijven voeren hun wettelijk verplichte energiemaatregelen uit. Deze resulteren in efficiencyverbeteringen. • In het kader van de stimuleringsaanpak zijn de 40 energie intensieve industriële bedrijven bezocht om (onder meer) de energievraagstukken op bedrijfsniveau vast te stellen. • Vier van de 40 bedrijven hebben vervolgens een grondige energiestudie gestart. Deze richten zich op herontwerp van het productieproces. Daarmee zijn grote besparingen te realiseren. De eerste vier studies zijn medio 2019 klaar. In 2019 starten nieuwe energiestudies bij deze groep bedrijven. • 18 grote industriële bedrijven zijn eind 2018 gestart met een onderling kennisuitwisselingsproject energie. Dit loopt tot begin 2020. • De geschetste aanpak is bekrachtigd tijdens het door ons georganiseerde CEO Dinner in september 2018
Partij voor de dieren	62	(104) Faciliteren en begeleiden van initiatieven tot grootschalige energie productie. Wij ontvangen graag een overzicht van de gefaciliteerde initiatieven in 2018.	Dit staat vermeld bij gerealiseerde resultaten en wat betreft initiatieven voor zon op land hebben wij de beantwoording van de schriftelijke vragen van de fractie SP in voorbereiding. Door middel van die beantwoording wordt u geïnformeerd.
Partij voor de dieren	63	(104) Waterstofeconomie. Welke lokale initiatieven met betrekking tot de productie en toepassing van waterstof heeft de provincie in 2018 ondersteunt? Welke vorm had deze ondersteuning?	<p>Het gaat om waterstofproductie op het Gzi-terrein in Emmen, Waterstofwijk in Hogeveen en een verkenning van de mogelijkheid om in Emmen waterstofbussen voor het OV te laten rijden.</p> <p>De ondersteuning bestond uit het meedenken en adviseren bij de projecten, het faciliteren van subsidietrajecten (Europees en nationaal) en het leggen verbindingen tussen de projecten en relevante andere partijen.</p>

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
Partij voor de dieren	64	(105) Bij doelstelling 175103. 20 projectdeals. Wij ontvangen graag een overzicht van deze projecten.	<p>Er zijn afgelopen jaren tientallen deals gesloten de belangrijkste zijn;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Opleiden energie coaches (Drents Energie Loket, huurdersverenigingen en lokale energie coöperaties) – Eerste particuliere NOM VVE in Assen (VVE Ellen, gemeente Assen, SEGON, Triodos bank) – Stekker actie (Hanze Hogeschool, diverse gemeenten. Energiewacht) – Duurzame Huizenroute Provincie Drenthe (12 Drentse gemeenten, Duurzame Huizenroute) – Uniformering prestatie afspraken (gemeenten, wooncorporaties, huurdersverenigingen) – Wijk van de Toekomst (Volmacht, NMF) – Waterstofwijk Hoogeveen (gemeente Hoogeveen, ...) – Aardgasloze wijk de Lariks (Ministerie EZK, gemeente Assen, ...) – Drenthe woont circulair (5 wooncorporaties, diverse bouw- en installatie bedrijven, Universiteit Groningen , NICE) – Markstimulatie traject (Bouwend Nederland) – Centrale Inkoop (12 gemeenten, SLIM, diverse installatie bedrijven) – Oprichten energie werkplaats (NMF, Hanze Hogeschool, Buurkracht, SEN) – Klantenreis Drents Energie Loket (DEL + partners) – 15 deals met lokale energie coöperaties (Koekangerveld, Ansen, Noordseveld, Aalden-Zweeloo, Broekstreek, Bovensmilde, Reestdal energie, etc.) – Diverse wijkaanpakken (Noordenveld, Emmen, Assen, en Hoogeveen) – Off-grid bouwen koloniewoningen Frederiksoord (Broekman, Sjabbens) – Rentekorting van 1% op Nationaal Energie Bespaarfonds NEF (SVN)

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
Partij voor de dieren	65	(105) Bij doelstelling: 175103. Energieloket. Hoe weet de provincie of 2000 inwoners minstens twee energiebesparende maatregelen hebben genomen?	Het Drents Energie Loket heeft een registratiesysteem (klanten reis) en daarnaast is een registratie van de inwoners welke gebruik maken van het NEF.
Partij voor de dieren	66	(105-106) 175204. Er wordt een uitroepteken geplaatst. Is hier geen sprake van 'bijsturing gewenst'? Ook als de prov. taken wel voldoende worden uitgevoerd? M.a.w. Wordt er door de provincie alleen op uitvoering v.d. prov. taken gestuurd vanuit bestuur RUD?	Het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur van de RUDD gaat uiteraard over alle aspecten. Het blok waarnaar verwezen wordt gaat over de provinciale taken.
Partij voor de dieren	67	(109) 5.3.04. Waardoor wordt veroorzaakt dat de inkomsten leges en andere rechten bijna driemaal zo hoog zijn als begroot?	De inkomsten van leges zijn afhankelijk van vergunningaanvragen die de provincie ontvangt. De begroting is gebaseerd op een langjarig gemiddelde. In sommige jaren zijn er grote vergunningaanvragen en in andere jaren niet. Het gerealiseerde voordeel van € 51.767,-- is toe te schrijven aan de uitbreidingsvergunning van de ontgrondingslocatie te Echten en de daarbij behorende leges. Dit is een zeer grote ontgroning, waar navenant veel leges voor verschuldigd zijn.
Partij voor de dieren	68	(110). Hoe is het mogelijk dat het totale resultaat volledig overeenkomt met de begroting terwijl er wel afwijkingen zijn m.b.t realisatie van de doelen?	Op pagina 110 bovenaan is in een tabel een onderbesteding binnen programma vermeld (€ 1.931.810,--). Dit saldo is het verschil tussen begroting en realisatie. Afwijkingen vanaf € 50.000,-- zijn vervolgens per beleidsopgave toegelicht.
Partij voor de dieren	69	(110) Realisatie Expeditie Energieneutraal wonen. Wat is de reden dat de het geplande vervolgtraject voor energie-coaches nog niet is gestart?	De start van het vervolgtraject heeft wat langer geduurd aangezien er wat meer tijd voor een herijking nodig was. Er is meer aandacht voor borging gekomen en gezorgd voor binding tussen de coaches onderling. Er is inmiddels een vervolg gestart met 40 deelnemers en de eerste diploma's zijn eind april uitgereikt.
Partij voor de dieren	70	(118) Wat wordt bedoeld met het hier genoemde knelpunt?	Tegen het Programma Aanpak Stikstof (PAS) zijn bij de Raad van State diverse procedures aanhangig gemaakt. Waar in de tabel wordt gerefereerd aan "de juridische houdbaarheid van het PAS" gaat het dan ook om de onzekerheid over de uitkomst en eventuele gevolgen van de uitspraak over die zaken. De uitspraak wordt in de loop van 2019 verwacht.
Partij voor de dieren	71	(134) Bij doelstelling: 177210 Inzicht verkrijgen natuurkwaliteit. Het monitoringsprogramma is uitgevoerd. Wij zouden graag de resultaten van deze monitoring ontvangen.	De resultaten van de PAS Landelijke Monitoringsrapportage Natuur 2017 zijn op de website van BIJ12 beschikbaar. 2018 is daarvan nog niet afgerond.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
			De resultaten van de natuurkwaliteit tot en met 2017 zijn opgenomen in de Voortgangsrapportage Natuur 2018 beschikbaar op de website van BIJ12. 2018 is daarvan nog niet afgerond.
Partij voor de dieren	72	(158) Vergaderservice en evenementen. Er lijkt een structureel tekort te zijn. Waardoor is dit structureel tekort ontstaan?	Of het structureel is moeten wij nog onderzoeken, tendens is dat er wel steeds meer buiten reguliere tijden gebruik wordt gemaakt van catering en dat werkt kostenverhogend. Per saldo bedraagt het tekort op de post Catering € 25.000,--.
Partij voor de dieren	73	(159) Stelpost Interbestuurlijk Programma. Waarom zijn deze middelen niet meer ingezet? Gaan middelen terug naar de Reserve voor algemene doeleinden? Zo nee, waarom niet?	Zie antwoord op vragen 33 en 34.
Partij voor de dieren	74	(230) Waar zijn keuzes voor teruglopen reserves natuurbeleid op gebaseerd? Welke risico's loopt de provincie met het teruglopen van de reserves op natuurbeleid?	Omdat het Programma Natuurlijk Platteland van de voorbereidingsfases naar de uitvoeringsfases gaat verwachten wij dat het saldo van de reserve de komende jaren zal afnemen.
Partij voor de dieren	75	(285-287) Waarom zijn de tabellen vanaf pagina 285-287 in kleiner lettertype? Zijn digitaal heel lastig te lezen!	Wij zullen onderzoeken of wij in de Jaarrekening 2019 de leesbaarheid van de genoemde tabellen kunnen verbeteren.
Partij voor de dieren	76	Stichting sport Drenthe is op meerdere plaatsen in de jaarrekening terug te vinden en wordt divers verantwoord. Kunnen de kosten voor Sport Drenthe eenduidig worden weergegeven? Zie Post 7.3.02 en 6.0107	Op 6.01.07 is per abuis niet de code 440633 incidentele subsidies maar 440663 St. Sport Drenthe gebruikt. Het betreft een subsidie aan St. "Ons Museum" ten behoeve van Museum TV. Op code 7.3.02 is de reguliere boekjaarsubsidie aan Sport Drenthe verantwoord.
Partij voor de dieren	77	Waarom is gekozen voor 2 posten voor festivals en bijzondere evenementen/ 6.1.07. En wat valt er onder deze beide posten?	Het betrof een administratieve uitsplitsing in 2017 die in 2018 niet meer van toepassing was.
Partij voor de dieren	78	7.3.01 Wat is verschil tussen 423311, 440665 en 440684 (3 maal Vitaal Platteland)?	423311 betreft inkopen (opdrachten) ten laste van het budget vitaal platteland. 440665 betreft subsidies ten laste van het budget Vitaal platteland, 440684 betreft eveneens subsidies, maar dat nummer is samengevoegd met 440665.
Partij voor de dieren	79	7.01.01. Waardoor wordt verschil in begroting en realisatie door veroorzaakt? En waar gaat resterende bedrag naartoe?	Zie bladzijde 140 en 143 van de jaarrekening. Restant jong leren eten 35.000 wordt overgeheveld. Versterking landbouw en agribusiness wordt (per saldo B/L) overgeheveld € 629,426,-- (bladzijde 341). Investeringsagenda toekomstgerichte landbouw wordt per saldo (B/L) overgeheveld € 700.591,--.

Staten-fractie	No.	Vraag	Antwoord
Partij voor de dieren	80	7.02.06. De toelichting die bij lagere uitgaven. Kan dit explicieter gemaakt worden? Waar is wel geld aan besteed en wat gebeurt er met de resterende gelden? En ook: waarom wordt bij deze doelstelling geen gele uitroepstekens weergegeven?	Zie bladzijde 142 en 144. Het is € 1.235.538,-- lager dan begroot. Voor € 264.225,-- heeft dit betrekking op de afboeking van een Subsidiebeschikking; Realisatie PAS Drenthe. Een bedrag van € 300.000,-- is per abuis geraamd en op het project Bargerveen is in 2018 € 670.000,-- minder uitgegeven dan voor 2018 was gepland. Het project Bargerveen is een groot project dat vol in uitvoering is. Bij verschillende bestekken schuiven relatief kleine onderdelen door naar 2019 waaronder een restant bestek Buffer Noord en een eindafrekening van een gemaal en een restant afrekening van de schaapskooi. Alle verschillen worden verrekend met de reserve natuurbeleid. Voor wat betreft uw laatste vraag, zie knelpunt op pagina 118 en ons antwoord op vraag 70.
Partij voor de dieren	81	7.2.11. In de toelichting: wat wordt bedoeld met 'gevolg van de overgang van kas naar verplichtingenbasis in 2015'? Kunnen de bedragen van 1 mij nader worden toegelicht?	Zie bladzijde 142 en 144. In 2015 heeft de commissie BBV de toepassing van provinciale begrotings- en verantwoordingsvoorschriften in plaats van rijksvoorschriften voorgeschreven op van het Rijk overgenomen beheerverplichtingen. Dit betekent extra nagekomen lasten gedurende 6 jaar.
Partij voor de dieren	82	7.2.12. Wat is het verschil tussen de posten 7431464 en 440464? En waardoor wordt verschil tussen begroting en realisatie veroorzaakt?	Het betreft beide subsidiecodes en hadden eigenlijk samengevoegd moeten zijn. De toelichting staat op bladzijde 142 en 144 van de jaarrekening.
Partij voor de dieren	83	8.2.04. Klopt het dat er minder is uitgegeven aan de salarissen en meer aan de inhuur? Is er een afname van personeel geweest in 2018 en/of zijn de salarissen bijgesteld? Wordt er rekening gehouden van meer kosten voor inhuur de komende periode? Waar is dat terug te vinden?	Zie bladzijde 60 tot en met 68 van de Uitvoeringsinformatie.